

Helsingin kaupunkiympäristölautakunnalle

Asia: Muistutus Töölönlahdenpuiston puistosuunnitelman ehdotukseen

Viite: HEL 2025-005545

Töölön kaupunginosat - Töölö ry pyytää kohteliaimmin saada jättää muistutuksensa Töölönlahdenpuiston puistosuunnitelman ehdotukseen.

Asianosaisuutemme

Olemme asiassa asianosaisia seuraavin perustein. Sääntöjemme mukaan yhdistyksemme tarkoitus on mm; ”Yhdistys vaalii alueensa ja kaupungin rakennusperintöä, lähiluontoa ja kulttuuriperintöä ja kannustaa asukkaita aktiiviseen kaupunkilaisuuteen”. Yhdistyksen toiminta-alue ulottuu Töölönlahden vesialueelle asti sisältäen Töölönlahdenpuiston puistosuunnitelman suunnittelualueen ja suunnitelmien mukaisten toimenpiteiden vaikutukset jotka ulottuvat Töölönlahden Taka- ja Etu-Töölön vesi- ja puistoalueille.

Esitämme

- Töölönlahdenpuiston puistosuunnitelmasta ei tule tehdä päätöstä ennen kuin Töölönlahden luonnonsuojelualue ja sen vaatiman vihersuojavyöhykkeen aluerajauksesta on päätetty (ks. Liite).
- Lisäksi tulisi huomioida vireillä oleva kansallinen kaupunkipuisto hanke sekä uutena asiana Töölönlahdenpuiston kuuluminen heinäkuusta 2026 lähtien Unescon maailmanperintökohteen suojavyöhykkeeseen.

Puistosuunnitelman tuominen päätettäväksi ilman että se liittyy koko Töölönlahden suojelutavoitteisiin on vuorovaikutteiden suunnittelun kannalta ongelmallista.

Töölönlahdenpuisto muodostaa suuren osan järjestöjen ehdottaman vihersuojavyöhykkeen pinta-alasta. Pirstaleisuudessaan ja tapahtuma-keskeisyydessään Töölönlahdenpuiston puistosuunnitelman ehdotus ei mielestämme täytä järjestöjen ehdotuksessaan tarkoittaman vihersuojavyöhykkeen kriteereitä.

Töölönlahdenpuisto ja Töölönlahden vesialue muine viherympäristöineen tulevat ilmeisesti kuulumaan kansalliseen kaupunkipuistoon. Täten Töölönlahdenpuiston puistosuunnitelman tulisi siis tukea myös kansallisen kaupunkipuiston perustumista. Töölönlahden lintuveden ja muiden luontoarvojen erityinen herkkyys huomioon ottaen Töölönlahdenpuiston suunnitelmaa ei tule näin ollen edistää myöskään ennen kansallisen kaupunkipuiston suunnitelmia.

Töölönlahdenpuisto osana Unescon maailmanperintökohteen suojavyöhykettä
YK:n Unescon ja Suomen valtion välillä on heinäkuun 2026 lopulla tehty sopimus Aalto Works -nimisen maailmanperintökohteen kuulumisesta Unescon maailmanperintökohteitten joukkoon. Yksi Aalto Worksin rakennuksista on Alvar Aallon suunnittelema Finlandia-talo.

”Luonto edusti Alvar Aallolle uudistumista ja oli ihmisen hyvinvoinnin keskeisin lähde.”

Ote Alvar Aallon Jalostettu maisema -seminaarin (23.10.2020)

esittelystä, Alvar Aalto -säätio

Jokaisen maailmanperintökohteen ympärille määritellään suoja/puskurivyöhyke (buffer zone). Näin on tehty myös Finlandia-talon kohdalla. Talon suojavyöhyke on Töölönlahdenkadun pohjoispuolisilta osaltaan 99 %-sesti yhteneväinen viiden kansalaisjärjestön vihersuojavyöhyke-rajauksen kanssa (ks Liite).

Unescon maailmanperintökohteita ja niiden suojavyöhykkeitä koskee arviointivaatimukset (impact assessments

<https://whc.unesco.org/en/guidance-toolkit-impact-assessments/>): itse maailmanperintökohteeseen ja sen suojavyöhykkeeseen kohdistuvat erilaiset toimenpiteet tulee arvioida (ympäristö ja itse kohde).

Kaupunkikuvalliset ja näkymiin vaikuttavat tekijät eivät ole Unescon arviointikriteereistä ainoat: Unescon kiinnittää huomionsa myös paikallisyhteisöjen merkitykseen maailmanperintökohteiden arvon tukijoina. Täten niiden kuuleminen on tärkeätä ja korostaa vuorovaikutteiden suunnittelun keskeistä asemaa.

Muutamia lisähuomioita

Puistoa ei tule mielestämme kehittää ”jokaiselle jotain” periaatteella. Nyt on skeittiallas, lentopalloa, ulkoflyygeli, rakennettuja vesiaiheita, kuntosali, kiosk, hiekkaranta, ulkogrilli (näistä esim. skeittiallas ja flyygeli sopisivat ehdottomasti paremmin Oodin läheisyyteen kuin nyt suunnitelluille paikoille).

Aluetta tulisi kehittää pikemminkin luonnonsuojelualueen rauhallisena suojavyöhykkeenä.

Lasten leikkipaikoissa täytyisi olla runsaasti varjostavaa ja auringolta suojaavaa puustoa ja pensaita. Lasten ”luontoaiheinen leikkialue” ollaan perustamassa käytännössä suunnittelualueen kuolleeseen kulmaan mikä ei huomioi alueen käyttäjien kulkureittejä.

Suomen itsenäisyyden satavuotistammi ja sen edessä oleva kivi, johon on kiinnitetty muistolaatta, tulee nimetä oikein ja selvittää voidaanko tammi ja kiveen kiinnitetty muistolaatta rauhoittaa esimerkiksi pensasistutusten avulla.

Ulkoilijoille tärkeätä Töölönlahden etelärannan tuntumassa kulkevalle rantapolulle pääsyä länsi-itäsuunnassa ei tule estää.

Maisemalammen osalta jäi epäselväksi onko se tarkoitettu mahdolliseksi kahlaus- ja uintipaikaksi vaiko valkoposkianhien ja sorsalintujen alueeksi.

Grillipaikka ei sovellu alueelle kovin hyvin, sillä grillihiilien puuttuessa satunnaiset käyttäjät katkovat viereisistä pensaista ja puista oksia nuotioon kuten on käynyt.

Polkujen varsilla tulisi olla runsaasti istumapenkkejä levähtämistä ja maisemien ihailua varten.

Polkujen varsilla olisi hyvä olla sellaisia roskakoreja joihin lokit ja varikset eivät pääse käsiksi.

Yksityiskohta hälyä tuottavasta elementistä on säilytettäväksi aiottu ulkoflyygeli. Sen vieras ääni kuuluu alueella vallitsevalla lounaistuulella junaradan toiselle puolelle asti. Flyygeli olisi siirrettävä muualle tai desibelimäärä säädettävä tarpeeksi alhaiseksi. Flyygeli on voitava lukita häiritsevän melun estämiseksi

Suunnittelualueen rajojen muuttuminen prosessin aikana on vaikeuttanut kokonaisuuden hahmottamista (ks Liite);

- Prosessin ensimmäisessä vaiheessa (lähtökohdat ja tavoitteet) suunnittelualueeseen ei kuulunut Makasiinipuistoa.
- Prosessin toisessa vaiheessa (luonnos) suunnittelualueeseen kuului "Makasiinipuiston pohjoispää".
- Prosessiin kolmannessa, nyt meneillään olevassa ehdotus-vaiheessa, Makasiinipuisto ei taaskaan kuulu Töölönlahdenpuiston suunnittelualueeseen, vaan on irroitettu omaksi, "Makasiinipuiston puistosuunnitelma"-nimiseksi puistosuunnitelmaehdotukseksi.
- Karamzininrannan jo päätetty katusuunnitelman pyörätie(baana)ratkaisu liittyy kiinteästi Töölönlahdenpuiston alueelle nyt linjattavaksi esitettyyn pyörätie-osuuteen. Baanan linjaamista Töölönlahdenpuiston alueelle ei tule toteuttaa.

Lopuksi toistamme jo aiemmin mielipiteessämme esitetyn näkemyksemme; Vuorovaikutuksen kannalta olisi toivottavaa, että suunnitelmaluonnosten ja -ehdotuksen nähtävillä oloa ja asiasta tiedottamista parannettaisiin. Töölönlahden alue on niin keskeinen osa kaupunkia ja kaupunkilaisten arkea, että nähtävillä oloista tiedottaminen pitäisi olla näkyvämpää ja nähtävillä oloaika nykyistä pidempi.

Helsingissä 27.10.2026

Jussi Tarkkanen
hallituksen jäsen

Töölön kaupunginosat - Töölö ry